

Spis treści

	str.
Przedmowa	V
Wykaz skrótów	XIII
Rozdział I. Zagadnienia wprowadzające	1
§ 1. Rodzina jako zjawisko społeczne i prawne	2
I. Pojęcie rodziny i jej funkcje	2
II. Powstanie rodziny	5
III. Skład rodziny	6
IV. Więzi rodzinne	7
§ 2. Stan cywilny	12
I. Pojęcie stanu cywilnego	12
II. Zdarzenia kreujące stan cywilny	14
III. Prawa stanu cywilnego	15
IV. Rola aktów stanu cywilnego	16
V. Dochodzenie i ochrona stanu cywilnego	20
VI. Zagadnienie transseksualizmu a stan cywilny	22
Rozdział II. Prawo rodzinne i stosunki rodzinnoprawne	27
§ 3. Prawo rodzinne	28
I. Charakter i funkcje	28
II. Czynności rodzinnoprawne	44
§ 4. Źródła prawa rodzinnego i opiekuńczego	49
I. Wprowadzenie	49
II. Konstytucja RP	49
III. Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz inne ustawy	50
IV. Akty prawa międzynarodowego	52
§ 5. Główne zasady i kierunki wykładni	54
§ 6. Ochrona rodziny i praw rodzinnych	59
§ 7. Orzekanie w sprawach rodzinnych	64
Rozdział III. Zawarcie małżeństwa	69
§ 8. Uwagi wstępne	70
I. Pojęcie małżeństwa	70
II. Zasady prawa rodzinnego odnoszące się do zawarcia małżeństwa	74
§ 9. Problem zaręczyn i zapowiedzi. Lekarskie badania przedślubne ..	76
I. Zaręczyny	76
II. Zapowiedzi	78
III. Lekarskie badania przedślubne	79
§ 10. Charakter prawny zawarcia związku małżeńskiego	81
§ 11. Zawarcie małżeństwa przed kierownikiem USC	87
I. Przesłanki zawarcia małżeństwa	87
II. Przesłanki formalne zawarcia związku małżeńskiego	101
III. Przeszkody małżeńskie	109
IV. Zawarcie małżeństwa jako sprawa z elementem obcym	111
§ 12. Zawarcie związku małżeńskiego przed duchownym	117

I. Uwagi wstępne	117
II. Konkordat i małżeństwo kanoniczne	119
III. Przesłanki zawarcia małżeństwa przed duchownym	121
IV. Reguły postępowania w wypadku zawarcia małżeństwa przed duchownym	134
§ 13. Małżeństwo niezawarte i ustalenie jego nieistnienia	144
I. Ustalenie nieistnienia małżeństwa	144
II. Ustalenie nieistnienia małżeństwa a unieważnienie aktu małżeństwa	146
III. Ustalenie istnienia małżeństwa	147
§ 14. Standardy międzynarodowe dotyczące zawarcia małżeństwa	148
Rozdział IV. Unieważnienie małżeństwa	151
§ 15. Uwagi wstępne	152
§ 16. Charakterystyka przeszkód małżeńskich	154
I. Przeszkoda wieku	154
II. Ubezprawienie całkowite	159
III. Choroba psychiczna lub niedorozwój umysłowy	161
IV. Zakaz bigamii	168
V. Pozostawianie stron w stosunku pokrewieństwa i powinowactwa	172
VI. Przeszkoda przysposobienia	179
VII. Wady oświadczenia woli	183
VIII. Przeszkoda dotycząca pełnomocnictwa	190
§ 17. Problem tzw. konwalidacji małżeństwa	193
§ 18. Unieważnienie małżeństwa po jego ustaniu	196
§ 19. Postępowanie w sprawie o unieważnienie małżeństwa	198
I. Właściwość sądu	198
II. Legitymacja procesowa	199
III. Orzeczenie unieważnienia małżeństwa	203
§ 20. Skutki prawne unieważnienia małżeństwa	207
Rozdział V. Prawa i obowiązki małżonków	213
§ 21. Ogólna charakterystyka	214
I. Pojęcie i klasyfikacja	214
II. Zasada równości	216
III. Rozstrzyganie o istotnych sprawach rodziny	217
§ 22. Prawa i obowiązki niemajątkowe	219
I. Wspólne pożycie, miejsce zamieszkania	219
II. Obowiązek wierności	220
III. Obowiązek wzajemnej pomocy i współdziałania	221
IV. Nazwisko małżonków	224
§ 23. Prawa i obowiązki majątkowe	225
I. Uwagi wstępne	225
II. Obowiązek przyczyniania się do utrzymania rodziny	225
III. Uprawnienie do mieszkania i przedmiotów gospodarstwa domowego	232
IV. Upoważnienie do działania za współmałżonka	233
V. Odpowiedzialność solidarna małżonków	235
Rozdział VI. Ustawowy ustrój majątkowy – wspólność ustawowa	243
§ 24. Powstanie, charakter i majątkowa struktura wspólności ustawowej	251
I. Ustrój ustawowy	251
II. Powstanie wspólności ustawowej	257
III. Wspólność łączna majątku wspólnego	262
IV. Majątki małżonków w ustroju wspólności ustawowej	270
§ 25. Majątek wspólny	283

I. Prawne powiązania składników majątku wspólnego z małżonkami	283
II. Składniki majątku wspólnego i ich podmiotowe powiązania	285
§ 26. Majątki osobiste małżonków	307
I. Ogólna charakterystyka majątków osobistych	307
II. Przedmioty majątkowe nabyte w okresie nieistnienia wspólności ustawowej	312
III. Przedmioty majątkowe nieodpłatnie przysporzone jednemu małżonkowi	312
IV. Przedmioty majątkowe mające osobiste przeznaczenie	313
V. Przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu odszkodowania za szkodę majątkową na osobie lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę	314
VI. Przedmioty majątkowe, których nabycie wymaga osobistego działania	317
VII. Prawa majątkowe, których wspólność i zbywalność ustawa zasadniczo wyklucza	321
VIII. Prawa majątkowe, których objęcie zakresem majątku wspólnego kolidowałoby z odrębnie uregulowanym stosunkiem prawnym	325
IX. Surogaty składników majątku osobistego	329
§ 27. Zarząd majątkami małżonków	342
I. Zarząd majątkiem wspólnym	342
II. Zarząd majątkami osobistymi	391
§ 28. Przenoszenie przedmiotów majątkowych między majątkami małżonków; wydatki i nakłady	394
I. Uwagi wstępne	394
II. Przenoszenie przedmiotów majątkowych między majątkami małżonków	395
III. Wydatki i nakłady z jednego majątku małżonków na inny ich majątek	399
§ 29. Nabywanie przedmiotów majątkowych do majątków małżonków	411
I. Zasady ogólne	411
II. Odpłatne czynności prawne	416
III. Dziedziczenie, zapis oraz darowizna i inne nieodpłatne czynności prawne	423
IV. Nabycie przedmiotów majątkowych w następstwie zdarzeń prawnych niebędących czynnościami prawnymi	439
§ 30. Korzystanie z majątków małżonków	443
I. Korzystanie z majątku wspólnego	443
II. Korzystanie z majątku osobistego	445
Rozdział VII. Umowne ustroje majątkowe	451
§ 31. Uwagi wstępne	452
§ 32. Ogólna charakterystyka małżeńskich umów majątkowych i ich rodzaje	454
I. Pojęcie majątkowej umowy małżeńskiej	454
II. Treść umowy majątkowej	458
III. Rodzaje umów majątkowych małżeńskich	464
§ 33. Zawarcie małżeńskiej umowy majątkowej	467
I. Podmioty uprawnione do zawarcia umowy	467
II. Forma małżeńskiej umowy majątkowej	473
III. Chwila zawarcia umowy	474
IV. Problem wad oświadczenia woli	475
§ 34. Zmiana i rozwiązanie małżeńskiej umowy majątkowej	476
I. Uwagi wstępne	476
II. Zmiana małżeńskiej umowy majątkowej	476
III. Rozwiązanie małżeńskiej umowy majątkowej	477

§ 35. Ochrona praw osób trzecich	478
§ 36. Umowna wspólność majątkowa	485
I. Uwagi wstępne	485
II. Wspólność rozszerzona	486
III. Wspólność ograniczona	491
§ 37. Umowna rozdzielnosc majątkowa	492
I. Pełna rozdzielnosc majątkowa	492
II. Rozdzielnosc majątkowa z wyrównaniem dorobku	494
Rozdział VIII. Rozliczenia małżonków względem wierzycieli oraz przy podziale wspólnego majątku	513
§ 38. Odpowiedzialność majątkowa małżonków	515
I. Podstawa i charakter odpowiedzialności z majątku wspólnego	515
II. Odpowiedzialność w czasie trwania wspólności majątkowej	524
III. Odpowiedzialność małżonków za zobowiązania dotyczące należności publicznoprawnych	544
IV. Odpowiedzialność małżonków po ustaniu wspólności majątkowej	546
§ 39. Podział majątku wspólnego i rozliczenia między małżonkami	548
I. Uwagi wstępne	548
II. Przedmiot podziału	549
III. Sposoby podziału	551
IV. Rozliczenia między małżonkami	559
Rozdział IX. Rozwód	567
§ 40. Wprowadzenie	574
I. Uwagi ogólne. Pojęcie rozwodu jako zjawiska społecznego oraz instytucji prawnej	574
II. Ewolucja polskiego prawa rozwodowego	586
III. Określenie modelu rozwodu przyjętego w KRO	593
IV. Ewolucja modelu rozwodu przyjętego w KRO	595
§ 41. Pozytywne przesłanki dopuszczalności rozwodu	601
I. Pojęcie rozkładu pożycia małżeńskiego i jego przyczyny	601
II. Zupełny rozkład pożycia małżeńskiego	613
III. Trwały rozkład pożycia małżeńskiego	621
§ 42. Negatywne przesłanki wyłączające dopuszczalność rozwodu	623
I. Zasady współżycia społecznego jako „wspólny mianownik” wszystkich negatywnych przesłanek rozwodowych	623
II. Dobro dziecka jako negatywna przesłanka wyłączająca dopuszczalność rozwodu na tle innych przepisów prawa rozwodowego mających na celu urzeczywistnianie zasady ochrony tego dobra	630
III. Sprzeczność z zasadami współżycia społecznego jako przesłanka wyłączająca dopuszczalność rozwodu	683
IV. Wina małżonka żądającego rozwodu jako negatywna przesłanka rozwodowa i regulowanie jej skuteczności przez zasady współżycia społecznego	689
§ 43. Wina w prawie rozwodowym	710
I. Uwagi ogólne	710
II. Koncepcja winy w prawie rozwodowym	713
III. Orzekanie o winie rozkładu pożycia małżeńskiego	719
§ 44. Orzeczenie o rozwodzie	723
I. Tryb postępowania, właściwość sądu i legitymacja procesowa w sprawach o rozwód	723
II. Porozumienie rodziców w sprawach dziecka	727

III. Postępowanie pojednawcze w ujęciu historycznym i po nowelizacji KPC (nowa instytucja mediacji)	729
IV. Przesłanki decyzji sądu dotyczące orzeczenia rozwodu albo oddalenia powództwa	733
§ 45. Skutki rozwodu	735
I. Władza rodzicielska rozwiedzionych rodziców nad ich małoletnimi dziećmi	735
II. Obowiązek alimentacyjny	800
III. Inne skutki rozwodu	845
Rozdział X. Separacja	873
§ 46. Uwagi wprowadzające	875
I. Separacja faktyczna, separacja orzeczona przez sąd	875
II. Instytucja separacji przed unifikacją prawa małżeńskiego w 1945 r.	878
III. Przyczyny pominięcia instytucji separacji w PrMałzD, KR i KRO	881
IV. Zagadnienie celowości przywrócenia instytucji separacji	884
V. Relacje między separacją a rozwodem	890
§ 47. Przesłanki orzeczenia separacji	893
I. Uwagi wstępne	893
II. Przesłanka pozytywna – zupełny rozkład pożycia	894
III. Przesłanki negatywne	896
IV. Separacja na podstawie zgodnego żądania małżonków	899
§ 48. Orzekanie o separacji	901
I. Właściwość rzeczowa i miejscowa sądu	901
II. Postępowanie procesowe	901
III. Postępowanie nieprocesowe	906
IV. Zakres orzekania	909
§ 49. Skutki orzeczenia separacji	911
I. Uwagi wstępne	911
II. Skutki orzeczenia separacji analogiczne do skutków rozwiązania małżeństwa przez rozwód	915
III. Skutki separacji związane z istnieniem małżeństwa	950
§ 50. Zniesienie separacji	962
I. Sposoby zakończenia separacji	962
II. Przesłanki i tryb zniesienia separacji	966
III. Skutki zniesienia separacji w ogólności	968
IV. Orzeczenie o władzy rodzicielskiej	971
V. Małżeński ustrój majątkowy po zniesieniu separacji	972
Rozdział XI. Konkubinat; związek partnerski	979
§ 51. Konkubinat a związek partnerski	982
I. Pojęcie konkubinatu	982
II. Typologiczna charakterystyka konkubinatu	988
III. Związek partnerski	993
§ 52. Konkubinat w obowiązujących przepisach	994
I. Ogólna charakterystyka unormowań obejmujących zakresem zastosowania różne aspekty więzi konkubenckiej	994
II. Stosunki prawnomieszkańciewe	997
III. Uprawnienia rentowe	1002
IV. Zobowiązania podatkowe	1004
V. Postępowanie cywilne	1005
VI. Prawo o notariacie	1005
VII. Postępowanie karne	1006

§ 53. Konkubinat a małżeństwo	1007
I. Podstawowe kryterium odróżnienia	1007
II. Wyłącznie wyznaniowe związki małżeńskie	1009
III. Małżeństwo nieistniejące	1012
IV. Konstytucyjna i konwencyjna ochrona małżeństwa i rodziny a unormowania dotyczące konkubinatów	1012
§ 54. Sposoby prawnego podejścia do konkubinatu	1014
I. Charakterystyka ogólna	1014
II. Stanowisko progresywne	1015
III. Stanowisko tradycyjne (zachowawcze)	1019
§ 55. Propozycje <i>de lege ferenda</i>	1020
I. Ogólna charakterystyka	1020
II. Społeczne uwarunkowania postulatów <i>de lege ferenda</i>	1021
III. Konstytucyjna ochrona małżeństwa a propozycje unormowań dotyczących konkubinatów	1023
IV. Projekty unormowań związków partnerskich	1024
§ 56. Niemajątkowe więzi konkubentów	1029
§ 57. Majątkowe stosunki konkubentów	1032
I. Więzy osobiste konkubentów a ich stosunki majątkowe	1032
II. Prawny charakter więzi majątkowych konkubentów	1035
III. Umowy konkubenckie a porozumienia ramowe i porozumienia co do celu świadczenia	1036
IV. Moc wiążąca porozumień i umów zawieranych przez konkubentów	1040
V. Ważność umów i porozumień konkubentów z ustawą i zasadami współżycia społecznego	1042
Indeks rzeczowy	1045